

Силабус курсу:



СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ УЧЕНЬ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	052 «Політологія»
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова викладання:	українська
Вид семестрового контролю	екзамен

Автор курсу та лектор:

к.політ.н. Михайлюк Олена Ігорівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри політологічних та культурологічних студій

посада

mihajliuk_3@snu.e
du.ua

електронна адреса

телефон

месенджер

за розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Наведені в курсі матеріали спрямовані на поглиблення та систематизацію знань щодо історії світової та вітчизняної політичної думки, її еволюцію та сучасні тенденції.

Мета викладання дисципліни – сформувати у майбутніх фахівців глибоке та всебічне розуміння як об’єктивної реальності, так і суб’єктивного сприйняття фахівцями різних часів та спільнот сутності світу політичного та процесів, що в ньому мають місце, а також факторів, які, на їхню думку, впливають на політичне життя суспільства..

Завдання дисципліни – розкрити зміст ключових політичних теорій у їхній історичній ретроспективі, показати витоки сучасних суспільно-політичних процесів та різницю між концептуальним та реальним уявленням про політику.

Результати навчання:

Знати:

- історію політичних вчень Стародавнього Сходу;
- політичні вчення античного світу і середньовіччя;
- західноєвропейські політичні вчення доби Відродження та Нового часу;
- політичні вчення доби Просвітництва;
- політичні вчення XIX – початку XX століття;
- політичні погляди в Росії;
- сучасні політологічні доктрини.

Уміти:

- розрізняти ліберальну, консервативну та соціал-демократичну традиції в політичній думці;
- орієнтуватися в тенденціях розвитку політичних вчень, їх взаємодії і впливу на політичну думку та політичні процеси в сучасній Україні та світі;
- одержані тверді знання застосовувати на практиці.

Передумови до початку вивчення:

Основні: Історія України; Всесвітня історія; Основи галузевих знань; Загальна теорія політики.

Дотичні: Соціологія; Правознавство.

Мета курсу (набуті компетентності)

Унаслідок вивчення навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичній діяльності;
- спроможність розуміти ключові напрямки формування політичної теорії, їхній зв'язок із сучасністю;
- можливість самостійно виявляти маркери еволюції політичних учень;
- спроможність застосовувати знання про теоретичний базис політології у практичній фаховій діяльності.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ЛЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Політичні вчення стародавнього Сходу	2/0/1	Політичні погляди Стародавніх Єгипту, Межиріччя, Іудеї та їх загальна характеристика. Політичні вчення Стародавніх Персії, Індії та Китаю.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.
2	Політичні вчення стародавньої Греції	2/0/1	Загальна характеристика та концепції політичної думки Стародавньої Греції. Політичні вчення мислителів раннього етапу. Видатні представники класичного етапу політичної думки: Платон та Аристотель. Політичні ідеї представників еліністичного етапу.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.
3	Політичні вчення Стародавнього Риму	2/0/1	Царський період. Політична реформа Сервія Тулія. Характеристика і політичні вчення республіканського періоду. Політична думка представників імператорського періоду.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.
4	Політичні вчення Середньовіччя	2/0/1	Загальна характеристика. Політичні вчення ранньофеодального періоду. Політичні доктрини Аврелія Августина та ін. Політичні вчення арабських мислителів. Політичні вчення християнської Європи. Церковна доктрина Фоми Аквінського. Політичні вчення світського спрямування.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.
5	Політичні вчення доби Відродження	2/0/1	Загальна характеристика політичної ідеології Ренесансу. Суспільні передумови виникнення соціально-політичних течій доби Відродження. Політичні вчення італійського гуманізму. Політичні погляди Н. Макіавеллі. Політичні вчення Європейської Реформації.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ЛЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
6	Політичні вчення Нового Часу	2/0/1	Загальна характеристика. Особливості політичних вчень Англії і континентальної Європи. Політичні погляди Френсіса Бекона, Гуго Гроція та Томаса Гоббса.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.
7	Політичні вчення доби Просвітництва	2/0/1	Раннє Просвітництво (XVII ст.). Вчення початку і першої половини (XVIII ст.). Вчення Вольтера і Руссо. Погляди Дідро і Гельвеція.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.
8	Політичні вчення у США в XVIII – XIX ст.	2/0/1	Історичні аспекти генезису політичної думки в США у XVIII – XIX ст. Політичні погляди американських мислителів.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.
9	Політичні вчення у Німеччині наприкінці XVIII – початку XIX ст.	2/0/1	Політичні вчення Імануїла Канта. Політичні погляди Іогана Готфріда фон Гердера. Політичні ідеї Гегеля.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.
10	Політичні вчення XIX ст. у Європі	2/0/1	Загальна характеристика. Ліберальні концепції Бентама і Константа. Консерватизм де Местра Представники класичного утопічного соціалізму. Лібералізм Токвіля і Міля. Консерватизм Шопенгауера.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.
11	Політичні вчення другої половини XIX ст. – початку XX ст. у Європі	2/0/1	Позитивізм в політичній науці. Ідеї анархізму. Політико-правові проблеми в соціалістичних ученнях. Виникнення і розвиток марксистського вчення про державу і право. Теорія еліт В. Парето і Г. Моска. Теорія олігархізації політичних партій Р. Міхельса.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.
12	Політичні доктрини сучасності	2/0/1	Концепція поліархії Р. Даля. Доктрина неоліберального неомарксизму Ю. Хабермаса. Теорія конфліктів Р. Дарендорфа. Політична футурологія та прогностика. Ідеї О. Тофлера, Д. Белла, С. Хантінгтона, Дж. Незбіта і Ф.Фукуями.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання. Поточний проєкт
13-14	Формування та розвиток політичної думки в Україні	4/0/2	Державно-правові вчення Київської Русі X-XII ст. Політична думка в Україні за Литовсько-польської доби (XIV-XVII ст.). Конституція Пилипа Орлика та її політичне значення. Кирило-Мефодіївське товариство і проблеми державного устрою. Політичні погляди М. Драгоманова, І. Франко, М. Грушевського. Політичні ідеї української еміграції. Сучасні тенденції формування вітчизняних політичних концепцій.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання. Поточний проєкт

Рекомендована література

Базова

1. Барановський В. *Політологія: підручник*. Київ: НАУ, 2016. 235 с. URL: <https://www.nam.kiev.ua/files/publications/978-966-8406-98-0-pos.pdf>
2. Безродний Є., Уткін О. *Історія політичних вчень: Навчальний посібник*. К.: ВД «Професіонал». 2006. 432 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bezrodnyi_Yevhen/Istoriia_politychnykh_vchen.pdf
3. Гелей С., Рутар С. *Політологія: навчальний посібн., 9-те вид., переробл. і доп.* Львів: Видавництво Львівської комерційної академії. 2015. 370 с.
4. Марчук В. *Історія політичних і правових вчень: навч. посіб.* К.: Персонал. 2009. 480 с. URL: <http://portal.iapm.edu.ua/portal/media/books/7b006f3e-770f-4ad4-87de-bddd11fe4395.pdf>
5. *Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для студентів ВНЗ I-IV рівнів акредитації / за наук. ред. Н. Хоми; В. Денисенко.* Львів: «Новий Світ-2000». 2014. 779 с.
6. Хома Н. (за заг. ред.). *Історія політичної думки: підручник: у 2-х т.; 2-е вид., перероб. і доп.* Львів: «Новий Світ-2000». 2020. – Т. 1.: Від зародження до початку ХХ ст. 404 с.
7. Шляхтун П. *Політологія: історія та теорія: підручник*. К.: Центр учбової літератури. 2010. 472 с.

Допоміжна

1. Воронянський О., Кулішенко Т., Скубій І. *Політологія: підручник*. Харків: ХНТУСГ імені Петра Василенка. 2017. 180 с.
2. Горбач О. *Політологія: навч. посіб. – 3-тє вид., допов. та перероб.* Львів: Вид-во Львів. Політехніки. 2016. 259 с.
3. Дзюбка Й., Левківський Х. *Класики політичної думки (від Платона до Макса Вебера)*. К.: Вища школа. 2002. 382 с.
4. Шульженко Ф. *Історія політичних і правових вчень: підручник*. К.: Юрінком Інтер. 2007. 464 с.
5. Щедрова Г. (за заг. ред.). *Політологія: Навчальний посібник*. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В.Даля. 2011. 304 с.

Інформаційні ресурси

1. Альманах «Грані». Офіційний сайт. URL: <http://www.grani.org.ua/>
2. Верховна Рада України. Офіційний сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
3. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Офіційний сайт. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
4. Науковий вісник «Гілея». Офіційний сайт. URL: <http://www.gileya.org.ua/>
5. Науковий журнал «Політикус». Офіційний сайт. URL: <http://politicus.od.ua/>
6. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

7. Національна Парламентська бібліотека України. Офіційний сайт. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>

8. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля. URL: <http://moodle2.snu.edu.ua/>

9. Український незалежний центр політичних досліджень. Офіційний сайт. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>

Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Загальна теорія політики» для студентів спеціальності 052 «Політологія» / Укладач Г. С. Агафонова. – Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2018. – 133 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	30
Участь у розв'язанні конкретних проблемних ситуацій	30
Індивідуальні завдання/тести	20
Поточний проєкт	20
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перераховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування та без аналітична копіяція є забороненими.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.